

Pagpili ng Batis ng
impormasyon gamit ang
sanggunian

Pagbasa

- Pagtanggap ng mensahe sa pamamagitan ng pagtugon ng damdamin at kaisipan sa mga titik at simbolong nakalimabg sa pahina, proseso ng pag-aayos, pagkuha at pag-unawa ng anumang uri at anyong impormasyon o ideya na kinakatawanan ng mga salita o simbolo na kailangang tingnan at suriin upang maunawaan.

➤ Pangunahing sanggunian o “primary source”

ay nagbibigay ng direkta o firsthand na katibayan tungkol sa isang kaganapan, bagay, tao, o gawain ng sining. Kasama sa mga pangunahing mapagkukunan ang makasaysayang at legal na mga dokumento. Ito ay isang orihinal na gawain. It o rin ang salaysay ng taong naka saksi mismo sa pangyayari, maaring ito ay nakita, naamoy, nadama, at/o ginawa sa kaniya. Halimbawa nito ay mga personal na katha tulad ng talaarawan, sariling talambuhay at diurnal. Kasama rin ang interbyu, talumpati, sulat, larawan, mapa, at orihinal na datos. Ang kathang orihinal ng musika, sining at literatura ay maituturing na pangunahing sanggunian. Makakakuha rin ng mga pangunahing sanggunian sa mga indibidwal o awtoridad at mga grupo o organisasyon, (Reid, 2017)

Ang **sekundaryang sanggunian**

ay likha sa impormasyong nakalap o nakuha mula sa mga primaryang sanggunian. Ito ay kadalasan may halong interpretasyon ng mga hindi direktang bahagi sa pangyayari. Sa madaling salita, ito ay salaysay ng taong hindi mismo nakasaksi ngunit nalaman sa iba tulad ng mga aklat, biograpiya, aklat-aralin, tisis, disertasyon o pagaaral, radyo at mga akda sa diyaryo (Tango, 2014)

MGA PAMAMARAAN SA PAGPAPAUNLAD NG PAG-UNAWA SA PAGBASA NG MGA TEKSTONG AKADEMIKO

- **Pagbasang pahapyaw (skimming)** – isang paraang ginagamit ng mambabasa upang makuha ang nilalaman ng teksto o material sa mabilisang paraan. Hindi nito pinagtutuunan ang detalye, kundi ang buong paksa o pangunahing kaisipan ng isang artikulo o seleksyon para makabuo ng buod o lagom ng binabasa.
- **Pagbasang pasuri (scanning)** – ito naman ang palaktaw-laktaw na pagbabasa na isinasagawa ng mambabasa upang mabilis na matukoy o matagpuan ang isang tiyak na impormasyon tulad ng pangalan, lugar, bilang o petsa. Hindi rin masinsinan ang pagbabasa ng teksto.
- **Pagbuo ng prediksyon o hinuha** – bumubuo ng palagay o implikasyon ang isang bumabasa batay sa mga pahiwatig o implikasyong ibinibigay ng manunulat at tagapagsalita; hindi tuwirang sinasabi ng may-akda ang nais niyang sabihin kayat kailangang matuklasan ng mambabasa ang nakatagong kahulugan ng mga salita sa teksto.

-
- **Paglalahat o Paglalagom** – naisasagawang maisaayos ang mga impormasyong nakuha sa teksto sa pamamagitan ng pagbubuo, pagbabalangkas at pagtatala.
 - **Pagbuo ng kongklusyon** – nakabubuo ng kongklusyon sa pamamagitan ng mahahalagang detalyeng makukuha sa teksto; pagkatapos, gagamitin ang mga detalyeng nabanggit upang maiugnay sa mga karanasang bunga ng obserbasyon o dili kaya'y nabasa ng mambabasa.
 - **Previewing** – pagbasa na hindi kaagad nakatuon ang pansin sa nilalaman ng akdang babasahin. Bagkus, sinusuri muna ang pangkalahatang kaanyuan ng akda.
 - **Kaswal** – pagbasa ng pansamantala. Magaan ang pagbabasang ito tulad halimbawa habang may inaantay o pampalipas – oras

-
- **Pagbasang pang-impormasyon** – ang layunin ng pagbabasang ito ay upang kumalap ng mahahalagang impormasyon na magagamit sa pang-araw-araw na pangangailangan tulad ng pag-alam sa kalagayan ng lipunan o upang masagot ang takdang-aralin
 - **Matiiim na pagbasa** – nangangailangan ito ng maingat na pagbasa na may layuning maunawaang mabuti ang binabasa para matugunan ang pangangailangan at pananaliksik atbp.
 - **Muling pagbasa** – isinasagawa ito upang makabuo ng pag-unawa sa kabuuang diwa ng material na binasa.
 - **Pagtatala** – pagbabasa ng may kasamang pagtatala ng mahahalagang impormasyon upang ito ay madaling maunawaan.

Mga Proseso ng Pagbasa

- *Persepsyon* – kinikilala sa hakbang na ito ang mga simbolong nakalimbag
- *Komprehensyon* – inuunawa ang mga kaisipang inihahatid ng mga nakalimbag na simbolo
- *Aplikasyon* – paglalapat at pagpapahalaga sa kaisipang ibinabahagi ng teksto
- *Integrasyon* – pag-uugnay-ugnay ng mga bago at nagdaang karanasan sa pagbibigay-kahulugan sa teksto
- **Pisyolohikal at Sikolohikal na Pagbasa** – tumutukoy sa proseso ng pagbasa batay sa bilis ng paggalaw ng mga mata o fixation sa pagbasa ng mga nakasulat na titik sa bawat linya.

Mga teorya ng Pagbasa

- Teoryang Iskema
- Teoryang Bottom Up
- Teoryang Top-Down
- Interaktib na Proseso
- Metakognitib na Pagbasa

Pagpili ng Batis (Source) ng Impormasyon

Pagproseso ng impormasyon

- Pagkuha
- Pagtatala
- Pagpapakita
- Pag-iintindi
- Pagpapalaganap ng impormasyon

Ito ang paglikha ng mga bagong kaalamn mula sa narinig, nakita, nabasa at napanood na napalalawak dahil sa karanasan.

Donsol

Pilar

Castilla

Bacon
District

SORSOGON CITY

Prieto
Diaz

Gubat

Sorsogon
Bay

Casiguran

Barcelona

Magallanes

Juban

Bulusan

Irosin

Santa
Magdalena

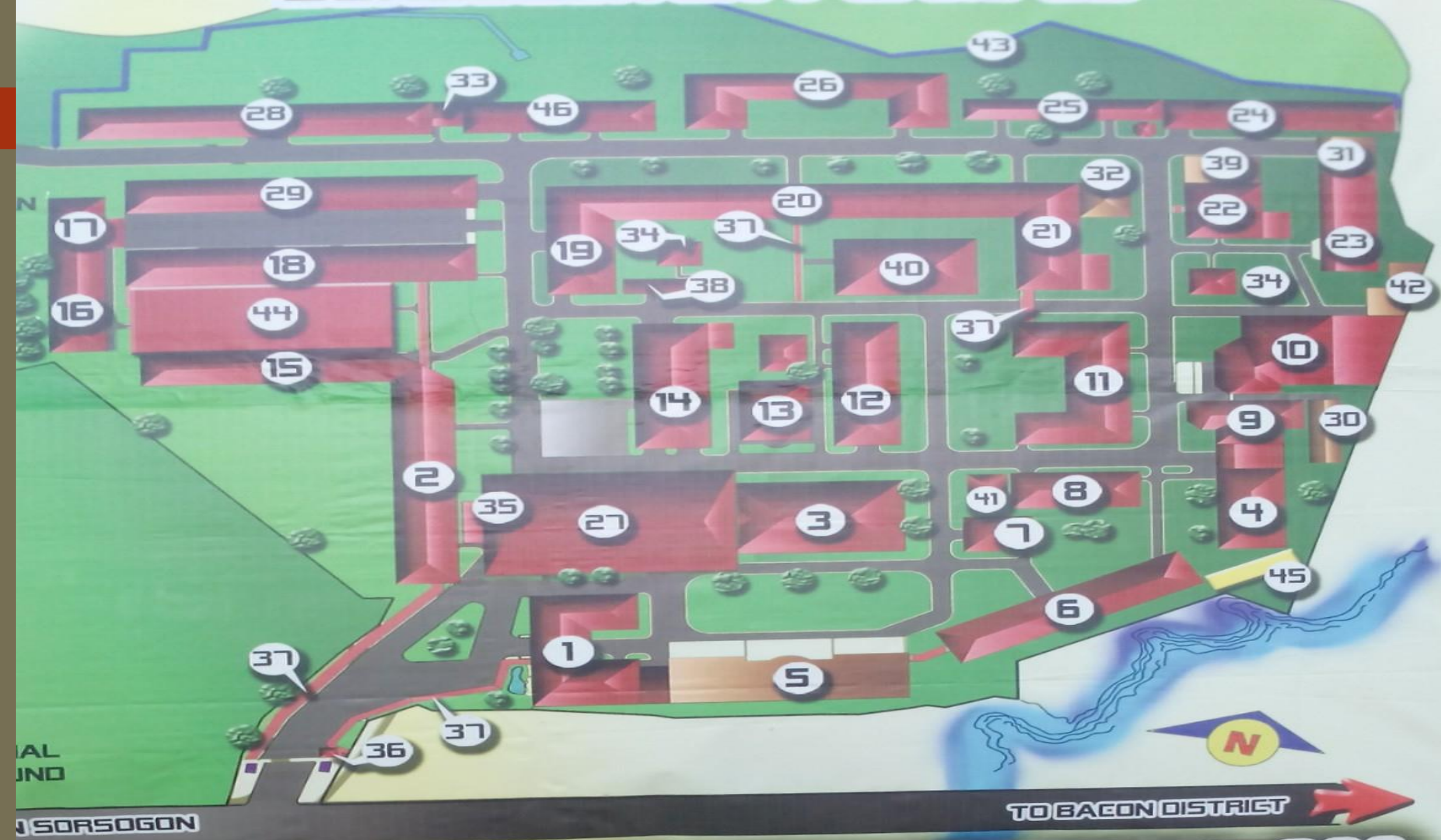
Bulan

Matnog

Map of SORSOGON

by: ahlaera

Pagpili ng batis (source) ng Impormasyon

➤ Anumang bagong kaalaman ay natamo mula sa :

- a. Naririnig
- b. Nababasa
- c. Napapanood
- d. Nadarama
- e. Naranasan

Ang imprmasyon ay maaaring ukol sa pananaw, kuro-kuro, control, datos, direksyon, kaalaman, kahulugan, persepsyon at mga representasyon. Ang kasingkahulugan ng salitang impormasyon ay “katotohanan”, “kalamayan” at mga “datos”.

Kategorya ng Pagproseso ng Impormasyon

Pandinig (Aural o Auditory)

Sa pamamagitan ng pandinig ay natatamo ang mahahalagang impormasyon. Karaniwan sa mga individwal na nakakapagproseso sa pamamagitan ng pandinig ay yaong mahilig sa musika o iyonng may hilig sa talakayan o anumang gawaing may kaugnayan sa paggamit ng pandinig.

Pampaningin (Visual)

Ang mga mapa, tsart, dayagram, graphic organizer, mga pattern at mga hugis ay ilan sa mga pinakamahusay na may kahusayan sa biswal.

Pagkilos (kinesthetic)

Kinesthetic ay nangangahulugan sa Griyego na “Pagkilos”. Nagaganap ang pag-unawa sa pamamagitan ng pagkilos o paggawa ng isang bagay na pisikal. Ginagamit ng mga mag-aaral ito dahil ang lahat ng kanilang mga pandama (panlasa, amoy, pandama, paningin, pandinig) upang maging kapaki-pakinabang ang kanilang mag-aaral.

1. Pagtukoy (Defining)
2. Paghahanap (Locating)
3. Pagpili (Selecting)
4. Pagtatala at Pagsasaayos (Recording and Organizing)
5. Paglalahad/ Pagbabahagi (Presenting)
6. Pagtatasa (Assessing)